بانوی شایسته از دیدگاه قرآن کیست؟

5 بهمن 1400

در جهان امروز هزاران شیوه و نسخه برای موفقیت به بانوان ارائه می شود. رویه هایی که گاه کم هزینه هم نیستند. شاخص های مختلفی هم برای تعریف «بانوی شایسته» وجود دارد اما قرآن در این باره چه نظری دارد؟ بانوی شایسته از نظر خدا چه ویژگی هایی باید داشته باشد؟

وقتی در فضای مجازی بانوی موفق، بلاگر یا چهره ای است که بیشترین شهرت و دنبال کننده را از هر طریق دارد. وقتی در عرصه اقتصاد بانوی موفق بانویی است که پولش از پارو بالا برود، درآمد مستقل که هیچ، کسب و کار مستقل داشته باشد. زمانی که در عرصه ورزش بانویی که بیشترین مدالها را کسب کرده موفق ترین شناخته می شود یا در مجامع علمی بانویی که بیشترین و جدیدترین کشف و نظریه ها را داشته باشد به قله موفقیت خواهد رسید. یا هنگامی که در عرصه زیبایی و مد، خوش اندام ترین و خوش پوش ترین بودن دغدغه رقابت بانوان جوان در سراسر جهان شده باشد یعنی هر گروه بنابه منافع خود تعاریفی متناسب با شاخص هایش برای نمونه و موفق شدن بانوان ارائه می دهد. قرآن اما متفاوت ترین شاخص ها را دارد؛ الگوی موفق بودن زن در اسلام لزوماً برای تامین منافع اسلام و کارکرد او برای دین نیست. شاخص های قرآن منطبق بر خلقت، فطرت و ذات بشر است. این ادعا را بیش از مسلمانان، محققان و اندیشمندان مذاهب دیگر تحقیق و تصدیق کرده اند که با کمی جستجو در فضای مجازی به سادگی در دسترس و قابل بررسی است.

موفقیت تا کِی و کجا؟!

رعایت الگوهای موفق بودن برای بانوان مسلمان طبق شاخص هایی که قرآن ارائه کرده بیش از آنکه به نفع هر کسی باشد به طور کامل به سود خود بانوان است. خداوند چیزی را برای خود طلب نمی کند و شرطی برای منفعت خودش نمی گذارد، می فرماید که نیکی و بدی شما به خود شما بر می گردد. حافظ علیه الرحمة با درک این معنا در بیتی سراسر استعاره می سراید: مزرع باغ فلک دیدم و داس مه نو/یادم از کشته خویش آمد و هنگام درو... دستورات قرآن برای همه و بانوان زندگی دنیوی و اخروی آن ها را به صورت همزمان تضمین می کند. در صورتی که بانویی که نخبه مجامع علمی جهان باشد و کاملاً طبق الگو و تعاریف موفقیت این مجامع عمل کند چه کسی می تواند تضمین کند در زندگی ابدی و اخروی هم موفق خواهد بود؟ این پرسشی مهم و مبنایی است که به محض کسب هر موفقیتی باید از خود بپرسیم؛ اینکه مقصد نهایی این پیروزی کجاست تا کجا و کِی می تواند دوام داشته باشد؟

ترجمه مغرضانه و جاهلانه

قرآن بانوان را به گوشه نشینی، تارک دنیا شدن و خانه نشینی دعوت نمی کند. تصویر و ترجمه اشتباهی که برخی جاهلانه یا مغرضانه به جای تصویر قرآن از بانوان، جا زده اند متاسفانه زمینه چنین برداشت

هایی را فراهم کرده است. اسلام شرایط و قوانین کلی و شدنی برای بانوان دارد که با رعایت آن می توان در جامعه و خانواده حضور و نقش حداکثری داشت. از همه مهمتر، قرآن به عنوان کامل و بهترین کتاب زندگی مسلمانان ویژگی و معیارهایی برای سلامت و توفیق بانوان در زندگی ارائه کرده است. معیارهای قرآنی از آنجا که الهی است و خداوند خالق تمام مخلوقات از جمله بانوان است بسیار روشن، سازگار با فطرت، روحیه و شرایط زندگی همه خانم ها بوده و اجرای آن هزینه یا دردسرساز یا توأم با عوارض نیست.

بانوان نمونه را چقدر می شناسیم؟

به جز این دستورات، اسلام نمونه ها و الگوهایی را هم ارائه می کند مانند زندگی همسران پیامبران، حضرت مریم(س) مادر حضرت عیسی(ع)، یگانه پرستی حضرت آسیه (س) در دربار پر کبر فرعون، نمونه های متعدد از زندگی حضرت زهرا(س)، داستان زندگی بانوان مجاهد و شهیده ای که عمرشان را صرف راه حق کرده اند. برای مثال بانوان مسلمان در جنگ های صدر اسلام دوشادوش پیامبر، اهل بیت(ع) و سپاه خدا بودند تا به همسر خود روحیه دهند. تشنگان را سیراب و مجروحان را درمان کنند. نخستین ایمان آوردگان به دین اسلام حضرت خدیجه(س) ثروتمندترین بانوی عرب بود. شهادت حضرت زهرا(س) در راه دفاع از حق ولایت امیرالمومنین(ع)، خطبه استوار حضرت زینب(س) در کاخ یزید پس از واقعه عاشورا، هجرت حضرت معصومه (س) برای دیدار و یاری برادرشان امام رضا(ع)، زندگی مجاهدانه و مومنانه بانوانی چون سمیه، هاجر، اسماء، ام البنین و... به خوبی حق مطلب را درباره نگاه دین به نقش و شأن فردی و اجتماعی بانوان ثابت می کند.

کتاب هایی که باید بخوانیم

آنچه در جملات بالا ارائه شد، برداشتی شخصی یا توصیه ای یک سویه نیست چکیده ای کوتاه و به نحوی نقل به مضمون از کتاب های خواندنی و مفیدی مانند نظام حقوق زن در اسلام و فلسفه حجاب شهید مطهری است. همچنین مقاله ها و کتاب هایی مانند جایگاه زنان در اسلام در اندیشه علامه طباطبایی(رة) در تفسیر المیزان و فاطمه فاطمه است دکتر شریعتی و مجموعه سخنرانی های گردآوری و مکتوب شده بزرگانی همچون امام راحل، شهید بهشتی و... خواندنی هستند. نگاه و قلم هایی که به دور از یک جانبه نگری با دلیل منطقی کمک می کند با دیدی باز، عزمی راسخ و تفکری محکم تر طعم شیرین دخترموفق، همسرنمونه و مادری لایق بودن را بچشیم. توفیق میوه آگاهی است، اگر اهل مطالعه و آگاهی نباشیم ترجمه های جاهلانه و مغرضانه از دین همچنان فاصله میان ما بانوان مسلمان و حقیقت دین را بیشتر خواهد کرد. مطالعه نه برای بهتر و بیشتر دینداری کردن که برای فهم درست دینداری، درک شأن و مقام زن در اسلام به ما کمک خواهد کرد. کتاب هایی که بد نیست به دیگران هدیه و عیدی دهیم.

همچنین این داده نما کمک می کند در آستانه ولادت حضرت زهرای مرضیه(س)؛ الگوی تمام بانوان مسلمان جهان با گوشه ای از معیارهای الهی برای موفقیت بانوان مسلمان آشنا شویم. خواندن متن، ترجمه و تفسیر مختصری از این آیات کمک می کند در ایام شادباش مسلمانان جهان قدمی معنوی برای تقویت ارزش های دینی و تناسب بیشتر با شاخص های یک بانوی مسلمان برداریم.

نعیمه جاویدی